

DE TRAM

KATHOLIEK VOLKSBLAD VAN SINT-TRUIDEN

VERSCHIJNENDE DES ZATERDAGS 'S AVONDS

ABONNEMENTSPRIJS : 2,50 fr. per jaar; 1,50 per halfjaar voorop betaalbaar.
Men Schrijft in bij den Eigenaar-Uitgever JOS LEENEN, Hamelstraat, 13, Sint-Truiden en op de postkantoren.

Artikelen en mededeelingen vrachtfrij te zenden, vóór Woensdag avond, aan de Redactie van *De Tram*, Hamelstraat, 13, te Sint-Truiden.
Aankondigingen worden aanvaard tot Vrijdag 's av.

AANKONDIGINGEN : 15 c. den drukregel. RECLAMEN : 25 c. Lange of dikwijls te herhalen annonces, per accoorp. Affiches, enz., gedrukt bij den uitgever dezes blads, worden kosteloos als annonce ingelascht.

NIEUWJAARSGIFTEN

ZIJNE HOOGWAARDIGH. DEN BISSCHOP.

Om de talrijke goede werken, die hij te ondersteunen heeft, in stand te houden, moet Zijne Hoogwaardigheid Mgr Doutreloux zich verlaten op de hulpmiddelen welke de verkleefdheid en de middadigheid zijner diocesanen hem verschaffen.

De tijdsomstandigheden dringen hoe langer hoe meer noodzakelijke werken op.

De feer van onzen grooten Bisschop wijkt nooit terug als er goed te stichten is, en zijne welberaden bezorgdheid strekt zich uit tot alle noodwendigheden.

Doch naarmate dat de noodwendigheden wezenlijker en dringender worden, verminderen ongelukkiglijk de hulpmiddelen.

Noodzakelijker dan ooit is het hedendaags dat wij samenwerken. Welnu dus, dat een zelfde gevoel van geloof, van onderdanigheid en van verkleefdheid aan de heilige Kerk ons allen op onzen Bisschop schare.

Laat ons toonen aan dien Hoogvereerden en Welbeminden Herder, dat wij roem dragen op zijne werken en dat wij er eer op stellen hem hierin eene helpende hand toe te reiken.

De nieuwjaarsgiften voor Zijne Heiligheid den Paus zijn thans afgeschikt; welnu, dat onze eerbiedige gehechtheid aan Mgr Doutreloux ons allen vereenige om het uitmuntend nuttig en christelijk werk der nieuwjaarsgiften voor Zijne Hoogwaardigheid den Bisschop op te richten.

1° LIJST.

Mijnheer Burgemeester Vanvinckroy en Mevrouw. Fr. 50.00
Zeer Eerw. Heer Deken Lenaerts. 20.00

Democratie.

Sedert dat onze Wetgevers de Belgen het algemeen stemrecht hebben toegestaan, zoeken de nieuwe kiezers eene politieke partij tot stand te brengen, die zij den naam geven van volkspartij (democratie). De aanhangers van dit stelsel noemen zich *democraten*. Doch er zijn *democraten* en *democraten*, gelijk er democratie en democratie is. De eene steunt op den godsdienst, de andere sluit allen godsdienst uit. De eene is eene ware, eene katholieke, de andere is eene valsche democratie.

De naam van democraat is een naam die het volk behaagt en velen roemen zich democraat te zijn. Niet alleen vindt men er onder de katholieken, maar ook onder de protestanten, onder de liberalen, zelfs onder de socialisten.

Als de Paus en de Bisschoppen de geloovigen aanzetten tot het volk te gaan, willen zij dat wij tot hetzelfde gaan als *goede democraten*, om het te onderwijzen, te troosten, te ondersteunen, en niet om het te vleien, te bedriegen, gelijk de socialisten doen. De patronen moeten hunne werklieden behandelen als broeders en niet als slaven, als eenvoudige werkmachines. — De sociale kwestie kan niet opgelost worden dan door de toenadering der klassen. Nochtans, de rijken mogen leven volgens hunnen stand: zij mogen schoone huizen, kostelijke rijtuigen bezitten, zij mogen genot en vermaken hebben, maar zij moeten er zich niet over beroemen alsof zij daardoor boven de armen verheven waren. Rijk zijn is geene eer, arm zijn is geene schande. Armen en rijken hebben denzelfden oorsprong, dezelfde bestemming. Voor God zijn zij allen gelijk, want bij Hem is geene aanneming van personen.

Nochtans sommige rijken, door hoogmoed verblind, meenen zich te onteeren door eenen vriendelijken blik op de armen te werpen,

hun een vriendelijk woord toe te sturen, of eenige gemeenschap met hen aan te gaan, hoewel zij hun nochtans onrechtstreeks eenige aalmoezen zouden doen geworden. Zulke rijken kunnen zich den naam van katholieke democraten niet toeëigenen, zij beantwoorden geenszins aan de wijze raadgevingen van Paus en bisschoppen.

Dat zulke rijken zich niet laten misleiden door de eertitels, die zij misschien dragen, noch door den persoonlijke invloed, dien zij uitoefenen: het nieuwe kiezerskorps slaat er geen acht meer op, het wil slechts mannen die de belangen van het volk voorstaan, hetzij zij rijk zijn of arm, Graaf, Baron of simpele burger.

Gij dan die tot de hooge klasse van het volk behoort, begrijpt wel de noodzakelijkheid waarin gij u bevindt van tot het volk te gaan. Wij zijn onder het beheer der *democratie*: de oude voorrechten der rijken houden op. Aan het volk zijn dezelfde rechten gegeven. In de kiezingen zal men voortaan met de volksklasse moeten afrekenen. Daarom is er een program noodig, waarover katholieken en democraten ten accoord zijn. De verdeeldheid zou beider ondergang kunnen veroorzaken en de zege van het socialisme vooruitslag hebben. Luik heeft er een droevig voorbeeld van gegeven.

Maar zou het zoo moeilijk zijn een gemeen program uit te werken? Ik denk het niet. Op enkel politiek terrein kan geene reden van verdeeldheid bestaan, want deze zou de katholieke partij en bijgevolg den godsdienst nadeelig zijn. Zulke verdeeldheid mag onder katholieken niet bestaan, onder godsdienstig opzicht kan zij niet bestaan, want de christene democraten zijn katholiek en de katholieken moeten democraat zijn. Immers de wet der natuur en de goddelijke wet verplichten ons voor onzen naaste zorg te dragen. Bemin uwen naaste gelijk u zelven. Welk schoon en verheven gebod! riep eens Zijne Hoogheid Mgr Dupanloup uit. Geen mensch zou ooit zulk iets hebben kunnen uitdenken. Inderdaad dit gebod behelst al de plichten die wij ten opzichte van onzen naaste te verrichten hebben: de plichten der patronen jegens hunne werklieden, der werklieden jegens hunne patronen. Deze zijn verplicht hun werkvolk een voldoende loon te betalen en het in alle zijne noodwendigheden zoo veel mogelijk ter hulp te komen. Deze verplichting is zoo groot dat de H. Paulus zegt, dat hij die voor de zijnen niet zorgt, als een heiden en publiek is geworden, en erger is dan een ongeloofige.

God zegt nog: Die veel heeft moet veel geven. De patronen dus die groote winsten doen moeten rijklijk betalen, en, ten minste uit liefdadigheid, meer geven dan die minder winsten of zelfs verliezen doen, dezen zich soms in eenen slechteren toestand bevindende dan de werklieden zelf.

Maar hoe groot moet dit dagloon zijn? Het moet voldoende zijn, zegt Zijne Heiligheid, om een soberen en eerlijken werkman middelen te verschaffen die hem toelaten volgens zijn stand te leven en een appeltje voor den dorst over te houden.

Maar de ellende van den werkman hangt altijd niet af van het te geringe loon, hij is er dikwijls zelf de schuld van, omdat hij zijn geld verkwaast, zijn gezin slecht bestuurt, zijne belangen verwaarloost. Zulke werkman, niettegenstaande een hoog dagloon, zal altijd in de ellende zijn. De plicht van den patroon in dit geval is zeker niet het dagloon te verhoogen, maar wel van pogingen te doen om zijn werkman te verbeteren... Gelukt hij er in, dan bewijst hij dezen eenen grooten dienst. Hij zorgt beter voor zijn welzijn dan met hem een hooger loon te betalen, want het geld dat hij in de kroegen nutteloos verteert, zal tot zijn en zijns huisgezins voordeel kunnen gebruikt worden. Zulke patroon draagt zorg voor de zijnen, hij bemint hen, en die bemint vervult de heele wet.

Ik begrijp dan de verdeeldheid niet die be-

staat tusschen christene democraten en katholieken op sommige plaatsen. Beide moeten volksgezind zijn in den zin van den Paus, dat wil zeggen, dat niemand, hoe rijk, hoe geleerd, hoe verheven van stand hij ook zij, zijne oogen van het lijdend volk mag afkeeren, maar dat allen het moeten toenaderen om het in zijnen nood bij te staan... Indien misschien het woord christene democratie aan sommigen mishaagt, omdat de socialisten en het werkvolk zich dien naam ook toeëigenen, zou het misschien beter zijn van dien naam af te zien en enkel den naam van katholiek te behouden. Katholiek zijn, door en door katholiek zijn, daar is de heele democratie in gelegen. Het catholicisme alleen maakt goede democraten, omdat het de liefdadigheid predikt, zonder dewelke geene goede democratie kan bestaan.

T ORKAAN.

Briefwisseling.

Men zendt ons den volgende brief met verzoek van inlassing.

Beste Heer Opsteller,

In het laatste nummer van uw geëerd en dapper werkmansblad, heb ik iets gelezen wat mij aanmoedigt om ook eens aan mijn redelijk lomp verstand de gelegenheid te geven zijne gedachten in *De Tram* te zien prijken. Ik bedoel het bericht: "dat *De Tram* steeds met genoegen ontvangt en gaarne antwoordt, in de maat zijner middelen, op al de briefwisselingen zijner lezers."

Welnu, dacht ik in mijn eigen, ziedaar mijne affaire: in geval *De Tram* geene appels voor citroenen verkoopt, indien het belangwekkend Werkmansblad ernstig in zijnen handel is, dan zal ik ook een woordje kunnen reppen, en dat zal ik waarnemen om in heel plat Sint-Truidensch zekere opmerking te maken over zekeren toestand van zekere menschen en zekere manier van handelen, welke *De Tram* en zekere confraters aangenomen hebben.

Kortom...

Sedert eenigen tijd, hoor ik van niets anders meer spreken dan van den werkman, en er zijn zelfs dagbladen, — bij voorbeeld, gij, *Tram*, — die geen ander doel hebben dan den werkman te vertegenwoordigen en te verdedigen.

Het valt geenszins in mijne inzichten dit te bedillen: neen, duizendmaal neen. Het lot der werklieden trachten te verbeteren is een edel en noodzakelijk werk. Ik verklaar rechtuit dat men veel te lang die brave menschen vergeten heeft; dat het zonder tegenspraak als billijk erkend is door iedereen, dat men niet genoeg deed voor de werkende klasse. Maar...

Want er is 'ne *maar*... door zich zoo druk en zoo uitsluitend met den werkman bezig te houden, begint men niet, of liever, om waarheid te spreken, volhard men niet met een ander slag van menschen te vergeten, dat ook een zeer belangrijk deel der samenleving uitmaakt, — *vergeet men niet*, alle dagen wat meer, eene andere klasse van werklieden, de *werkende burgerij*?

De werkende burgers, dat zijn nochtans ook burgers en christenen. En wie spreekt voor hen? Niemand. — Wat doet men voor hen? Niemand.

Ziedaar den huidige toestand.

Gij spreekt wel altegaar, beste Heeren van de gazetten, van den werkman, die van 's morgens tot 's avonds, ik beken het, moet zweeten en zwoegen voor zijn dagelijksch brood en zuur het loon voor zijne familie moet verdienen.

Maar er zijn ook andere slachtoffers van het dagelijksch werk: kleine commercianten, beampten, meesters van alle stiel, in één woord, de heele kleine burgerij, die voor den dag van morgen moeten zorgen, die vrouw en kinderen hebben, lasten moeten betalen, meer moeten uitgeven, naar zekeren trant verplicht zijn te leven, in één woord, al de plichten van den gewonen werkman, en er de voordeelen niet van genieten.

Het zijn de kleine commercianten, die alle

drie maanden maar kunnen zorgen, dat de leveranciers betaald zijn, of de waar verkocht is of niet; de beampten, die met een kleinen trek veel kwade kosten hebben en van den 1 Januari tot den 31 December eene groote familie moeten onderhouden; de meesters, die kunnen zorgen, dat 's Zaterdag de werkman zijn weeggeld kan optrekken; want zou er een ongelukkige meester schoen-, kleermaker of desgelijks zijn werkvolk niet kunnen betalen, gij zoudt iets hooren! Ja, de stad wierd te klein.

Meer zal ik er niet over zeggen, Heer Opsteller. Alwie onpartijdig de zaak wil beoordeelen, zal met mij bekennen: *Voor de werkende burgerij wordt er hedendaags niets gedaan*. Onbetwistbaar is het: de burgerij kwijnt, de burgerij lijdt, de burgerij vergaat. De doorrijke menschen immers hebben noch medelijden, noch medehulp, noch schrijven en wrijven der gazetten noodig: regelmatig trekken zij hunne pachten of coupons in en ze laten den boedel varen. De arme werklieden hebben zeker veel ellende, maar voor hen wordt gesproken, gewerkt, en, Goddank! dikwijls gezorgd.

Wat de werkende burgerij betreft, niemand trekt haar aan; men laat ze haspelen, gelijk men in plat Sint-Truidensch zegt. En, inderdaad, zij haspelt vervaarlijk: zij heeft te weinig om te leven en wat te veel om te sterven. Zoo komt het arm beestje toch ras aan zijn einde, niet waar?

En dan?

Zie, Heer Opsteller, mij dunkt dat deze toestand, onder zeker opzicht, door de vrienden der sociale kwestie dient bestudeerd en verholpen te worden, en als ik met mijn lomp verstand dat alles naga, dan komt mij somwijlen zekere labe van onze brave Lafontaine en Coninckx ter herinnering, *De lidmaten en de maag*.

Het was eens la guerre tusschen de maag en de lidmaten, en daarbij had de maag de plaat gepoetst en eenige uren vakantie genomen. Daaruit volgde dat het slappe commissie was voor den kop, dat armen en beenen niet meer uit de voeten konden, dat eindelijk het lichaam bijkans rip was, en een vogel voor de kat zou geweest zijn, indien de maag niet teruggekomen ware om een einde aan de revolutie te stellen.

Welnu, het zou niet moeilijk zijn, Heer Opsteller, te zorgen dat de werkende burgerij in de samenleving de functie deed van de maag in het lichaam.

Maar, ik wil geen misbruik maken van uwe goedheid en, zou vader Cats zeggen,

Wat dient er meer gezegd?

Ook hopen wij, werkende burgers, dat gij ons in 't toekomstige wat meer zult genegen zijn; vraagt het ook, als 't u belieft, beste Heer *Tram*, aan uwe collega's van andere streken, en bewerkstelligt eens al te zamen ook iets voordelig voor de neeringdoende en werkende burgerij. Dat is immers in uw program: het geldt hier 't geluk van eene verdienstelijke samenleving, die, wat er ook voorkome, alles afbijt, zonder er tegen te spreken, dikwijls zonder te klagen, en altijd al werkende.

Dus, bedank ik u vooraf, en denk dat *De Tram* met het nieuwjaar een jaar gaat beginnen dat zoo gunstig voor de werkende burgerij zal wezen als uw vorig jaar voor de werkende klassen geweest is. 't Zij zoo, en alleman zal content gesteld zijn.

EEN WERKENDE BURGER.

Wij zullen in ons volgend nummer onzen achtbaren briefwisselaar antwoorden, en bewijzen, dat *De Tram* ook altijd de belangen der werkende burgerij behartigd en verdedigd heeft.

Wat men elders doet.

Uit *De Vlaming*. — Men schrijft uit Brugge: "Een onbekende heeft eene som van 25.000 frank, met belofte van ze nog te vermeerderen, gezonden naar den *Werkmanskring* van Brugge, die het geld moet aanwenden ter bevordering van het Werk der Werkmanshuizen.

Met dit doel zal alle jaren eene som van

1000 fr. verlot worden onder de werkende leden. En die 1000 frank, zullen de eerste storting zijn op een huis, dat de werkmans in eigendom zal kunnen krijgen.

„Op Driekoningendag heeft de eerste loting plaats, die als volgt zal plaats hebben: Elke werkmans bekamt het vijfvoudig stemrecht. Hij mag vijf namen schrijven op zijn kiesbriefke en onder de twintig werklieden, die het meeste stemmen behalen, wordt dan gelot voor de 1000 fr. Onnoodig te zeggen, dat de leden daarover spreken en wenschen de gelukkige winner van dien schoonen prijs te zijn.“

De verloting van een werkmanshuis heeft plaats gehad.

1500 leden nemen deel aan de trekking, die plaats heeft in de tegenwoordigheid van den Heer senator Van Ockerhout, pastoor Merville en den schrijver Stock. N° 447 is het winnende nummer.

De gelukkige winner is Emiel De Bruyn, letterzetter op de *Patric*, en steun zijner oude moeder.

A propos, hoe staat het met het Werk der *Werkmanswoningen* te Sint-Truiden? Wij vragen inlichtingen. (De R.)

De Kamer.

Zitting van Donderdag, 10 Januari. — Begroeting van Justitie. — Redevoering van M. CL. CARTUYVELS, onzen Volksvertegenwoordiger.

De achtbare spreker vraagt spoedige maatregelen tegen de landlooperij, in het belang der landbouwers, en spreekt verder over de bevoegdheid der rechtbanken in handelszaken. De kleine landbouwers en ook onze landelijke werklieden zijn overgeleverd aan den willekeur en soms schandige berekeningen van de kooplieden.

Om hierin te voorzien, vraagt spreker eene herziening der wet, ten einde voldoende te geven aan de werkmans- en landbouwersklasse.

M. Cartuyvels vraagt verder eene verhooging van jaarwedde voor de bedienden der rechtbanken en voor de huissiers.

Hij vraagt de benoeming van een Vlaamschen rechter aan het tribunaal van Hoei. Het ware beter Landen van het gebied van Hoei af te scheiden en dit kanton met de rechtbank van Hasselt te vervoegen. De Vlaamsche zaak en het gerecht zouden er veel bij winnen.

Wij bedanken van harte onzen geachten Volksvertegenwoordiger voor zijne warme verdediging van de belangen der landbouwers, der bedienden en der Vlaamsche taal.

Zijne eerste optreding in onze wetgevende Kamer heeft ons reeds de maat gegeven van zijne bevoegdheid en van zijne bezorgdheid voor al hetgeen het welzijn der werkmansklasse betreft.

Lijfrentkas van den Staat.

Men kan niet genoeg op de groote voordeelen wijzen, welke de *Lijfrentkas van den Staat* aanbiedt voor de werklieden en de werkende burgerij, die er willen deel van maken. *De Tram* zal niet ophouden er op terug te komen, omdat hij met overtuiging kan bevestigen dat het een voortreffelijk werk is voor zijne geachte lezers.

Indersdaad:

1° Die kas bevindt zich onder de waarborgen van den Staat en is dus volkomen verzekerd tegen alle wisselvalligheid.

2° Zij zorgt voor den ouden dag van den verzekerde op den ouderdom van 50 jaren, indien deze het verkiest, terwijl hij het recht heeft den aanvangstijd van dit pensioen later te stellen.

3° Zij vervroegt het pensioen ingeval van ongenesbare en ontijdige ziekte.

4° Zij laat aan den verzekerde, volgens zijne middelen, de vrijheid om te allen tijde zijne vrijwillige stortingen te onderbreken ofwel te verdubbelen.

5° Zij komt in de begrafeniskosten der behoefte verzekerden.

6° In geval men, gelijk het meestal geschiedt, met voorbehouden kapitaal stort, laat zij een kapitaal voor de erfgenamen.

Is dit geen voortreffelijk en voordeelig Werk. Wij kunnen het niet genoeg herhalen, en wij zouden het iedere week in groote letters willen kunnen zeggen: *De aansluiting van allen bij de Lijfrentkas van den Staat is het beste middel om de volksarmoede te doen ophouden en de werkende burgerij in haar eerlijk bestaan te behouden tot in hare oude dagen, want alle de deelnemers worden zonder moeite renteniers van den Staat.* Het is als een droom, zal men zeggen, en toch is het zoo.

Wij bevestigen het, wij zullen het nogmaals bevestigen, en niet nalaten het in alle omstandigheden te bewijzen.

Aan den schandpaal den ontaarde!

Brave werkende menschen, neemt het niet kwalijk op, dat wij heden eenen ontaarde zijne acht zaligheden zeggen, die den naam wil dragen van werkmans en dien naam onwaardig is. *De Tram*, gij ondervindt het wekelijks, is altijd fier de verdediging voor te dragen van den armen en tevens eerlijken werkmans, maar zal nooit verwaarloozen het

gedrag te laken van de schurken die de deftige klasse der werklieden aan het misprijzen harer medeburgers en de gegronde afkeuring blootstellen.

Welnu, kent gij dien deugniet niet? Hij komt van brave, deftige werkende menschen voort en al de lichamelijke voorwaarden heeft hij die men van den besten werkmans zou eischen? Hij zou dus een goede werkmans kunnen zijn, maar (zijne prijzen zijn gauw gegeven), hij is liever een dronkaard, een vloeker, een vechter, een slechte echtgenoot, een ontaarde vader, in één woord, al wat door en door slecht is. Op duizend treft men er, Goddank, slechts zulk eenen aan.

In korte woorden, zoo liggen zijne papieren:

Hij werkt twee, hoogstens drie dagen per week, namelijk in den voormiddag van den Zondag; hij drinkt zich den derden dag smoorzat, gebruikt den vijfden dag om te bedelen, misschien om te stelen, en de twee laatste dagen wederom om te drinken; den vijfden dag doet hij zich gewoonlijk, en met voordacht, vergezellen door zijne kleine kinderen, die waarlijk al zoo schoone lessen ontvingen!...

's Nachts, om één, twee ure, komt hij thuis, begint te schreeuwen, schept den boel op, slaat aan stukken de eenige brokken meubels die hij nog te zijnent vindt, smijt zijne vrouw en meisjes de straat op, dwingt zijne zonen te vluchten en, na het heel gewest in rep en roer gezet te hebben... gaat hij stillekens, op zijn zeven gemakken, slapen en gelijk een eerste zatterik ronken. — Achter de grendels moest men alle nachten zulk monster te slapen leggen, want te Hoogstraeten en Reckheim zitten er bij honderden die minder uitgezet hebben dan hij!

Door hem, door zijne schuld verkeert zijn huishouden gedurig in broodgebrek: is er een cent in huis, dan moet hij, kost wat kost, het hebben, en dat is jenevergeld. Zijne arme vrouw, dank aan slagen en gedurigen angst, is door de vallende ziekte aangetast, een zijner kinderen is onnoozel geboren, een ander, — het fraaiste kind, het liefste gezichtje van de wereld, — is, och arme! simpel van verstand, de andere kinderen durven geen mensch bezien, beschaamd over het allerlaakbaarste gedrag huns vaders, beschaamd over hunne armoede, bleek van den honger en bevangen door de droefheid!

En men zegge niet: „t is ongelukkiglijk een zatlap; anders heeft hij toch een goed karakter.“ — Oordeel liever naar een zijner duizend heldendaden, naar den laatsten zijner schurkenstreken. Zijne arme vrouw wendde zich dezer dagen tot eene edele weldoenster der armen, om eenige balen te verkrijgen, welke in deze koude dagen tot sarges moesten dienen. De ontaarde echtgenoot en vader had het vernomen, ging bij deze weldoenster eene aalmoes bedelen: hij verkreeg ze, nadat hij... zijne vrouw beticht had, de balen die zij ontving, gewoonlijk te verkoopen. t Waren leugens, niets dan leugens, waardoor de arme vrouw zich de balen zag ontzeggen. Is dat het werk van een goed karakter en waarlijk roept die... heldendaad, wat zeggen wij, die misdaad, integendeel niet wraak voor God?

Brave werkende menschen, kent gij hem, dien deugniet?

Zoo ja, doet hem boeten. Verwijdert u allen van hem, bewijst door uwe aanhoudende verachting, door uw blijkbaar misprijzen de algemeene afkeuring die hij verdient. Zegt en herhaalt het: Achteruit met den ontaarde, achteruit met den vloeker, den dronkaard, den luiaard, den slechterik! Zegt en herhaalt aan uwe kinderen en medebroeders: „Ziedaar den ontaarden echtgenoot, vader en burger; ziedaar een galgenaas, een kerel die door God zal gestraft worden en door de menschen verdiende in levenslangen dwangarbeid gesteld te worden! Niets gemeens willen wij met hem hebben, want zijn leven is eene onophoudende verergenis voor allen, eene aaneenschakeling van deugnieten, een gedurig beulenwerk voor zijn huisgezin, en een voorwindsel voor eenigen om hem met den vinger aan te wijzen en er niet zonder reden bij te voegen; En dat is er een van die werkende klasse, welke *De Tram* verdedigt!

Want zulke venten, — vergeet het niet, werklieden, — zijn in staat u alle gemeederen vijandig te maken en te ontvreemden: zulke kerels zouden al de goede inzichten van de oprechte volksvrienden nuttelons maken.

Verfoeit hem dus en keurt door uw gedrag het zijne af. Aan den schandpaal den ontaarde!

Zaak-Joniaux.

Den 7 dezer is dit proces eindelijk voor het Assisenhof van Antwerpen opgeroepen. Men zal zich deze beruchte zaak nog herinneren. Ziehier een kort overzicht van de beschuldigingsakte.

Maria-Theresia-Josepha Ablay wordt beschuldigd van vrijwillig en met het inzicht van den dood te brengen eenen manslag gepleegd te hebben te Antwerpen:

1° In Februari 1892, op den persoon van Leonie Ablay. 2° In Maart 1893, op den per-

soon van Jaak Vanden Kerchove. 3° In Maart 1894, op den persoon van Alfred Ablay, — met de omstandigheid dat die moorden gepleegd zijn bij middel van stoffen, die min of meer snel de dood kunnen veroorzaken, op welke wijze die stoffen ook gebruikt of toegediend geweest zijn.

Onder de 375 getuigen, waarvan 214 ten laste, komen voor: magistraten, generaals, een gouverneur, kloosterlingen, advocaten, ingenieurs, artisten, Fransche en Belgische officiers, enz.

De akte van beschuldiging is opgemaakt door den Procureur-generaal M. Servais en beslaat 42 bladzijden druks in-4°.

Gedurende de lezing tracht de beschuldigde zoo kalm mogelijk te blijven, maar kan zich niet onthouden van tijd tot tijd stillekens hare tranen te drogen.

Wij zullen onze lezers op de hoogte houden der nevenomstandigheden van deze gerechtmakende zaak.

Pachter Jan, baas Dictus en Nol.

Jan. — Potverdekken, Nol, wat heeft Trien opgezien als ik haar uw nieuws verteld heb over het huisgezin, zooals de socialisten het zouden willen.

Nol. — En wat zegde Trien?

Jan. — Eerst lachte zij met mij, en beweerde, dat ik mij weeral iets had laten opbinden.

Dictus. — t Is ook niet te gelooven; ik heb er niet van geslapen, en heb mijne kas onder mijn kussen gestopt.

Jan. — Maar als ik haar zegde, dat het van u kwam, meende zij dat het toch waar moest zijn, daar Nol niet gewoon is te liegen.

Nol. — Die goede Trien! En hoe stond haar die hondenfamilie aan?

Jan. — Wel, Nol, ze heeft mij en mijne kleinen elk zoo een malschen kus gegeven dat het klonk; zeggende: Laat ze maar komen, Jan, die smeerpappen. Wat mogen zij van ons, vrouwlië, wel meenen!

Nol. — Ja maar, Jan, Trien is een braaf wijf; en alle brave en eerlijke vrouwlië, zooals zij, zullen aldus antwoorden.

Dictus. — Dat is ook mijn gedacht; en, Goddank, de eerlijke vrouwlië mankeeren nog niet.

Jan. — En de socialisten zijn ook nog niet meester.

Dictus. — Ik wil geen socialistgezind blad meer in mijn huis.

Nol. — Goed, Dictus; want al hunne beloften zijn leugens en hun praten valsheid. Wat zouden zij voor de burgers en werklieden doen?

Jan. — Ze foppen...

Nol. — Ze foppen door woorden, en in hunne werken doen gelijk een socialistische afgevaardigde van Charleroi.

Dictus. — Vertel ons dat eens, Nol!

Nol. — In een proces ingediend om eene vergoeding te geven aan eene arme weduwe met zeven kinderen, wier vader en steun der familie verongelukt was, heeft die deftige Heer 5000 fr. gevraagd op 25.000 fr., toegestaan aan het arm huisgezin door het Tribunaal, 25.000 frank waarvan er reeds weinig voor haar overschoot na verscheidene schulden betaald te hebben, onder en door het proces veroorzaakt.

Dictus en Jan. — Oh die deugniet!

Nol. — En die weduwe had het *pro deo*, dat is, zonder onkosten. Ziedaar hunne werken. Dat is wat anders dan hunne beloften en woorden. Boer en werkmans zijn te beklagen, indien ooit die mannen de overhand krijgen. Zij hebben zelf te veel apetit.

Jan. — Boer en werkmans zullen trekhonden en werkhonden zijn, en zij, de aanleiders, zullen zorgen de positie te bekomen van *salonhondjes*.

Nol. — Ja, alles in t algemeen... als zij den buik vol en niets meer te verlangen hebben.

Dictus. — Ma, Nol, ik moet u bezien.

Nol. — Waarom, Dictus?

Dictus. — Gij weet alles zoo juist! Waar leert gij dat?

Nol. — Dat zal ik u zeggen: Mijn overste knecht komt uit het Walenland; in de koolmijn heeft hij veel gezien en gehoord, en hij ontvangt nog dagelijks een gazetie...

Jan. — En ik die niet lezen kan! de wereld is toch veel veranderd.

Nol. — En die jongen kwam mij soms met zoo vieze raisonnemenen voor den dag, dat het mij moeilijk viel hem te antwoorden. Nu, ik ben van die meesters niet die alles denken gedaan te hebben, met hunne dienstboden kost en jaargeld te geven. Neen; t' huis zijn ze als van de familie, en ik wil ze braaf zien. Daarom heb ik beginnen te lezen, uitleggingen te vragen aan wijzer mannen dan ik; en zoo heb ik de sociale kwestie een weinig bestudeerd. Dat is toch een zoo schoone zaak.

Jan. — Wij zien het wel aan u...

Nol. — Nu *De Tram* zich veel met die kwestie bezig houdt, wordt de zaak mij duidelijker.

Jan. — Alleman moest *De Tram* hebben; kon ik maar lezen...

Dictus. — Ik heb hem reeds genomen.

Nol. — Goed gedaan, Dictus; hij is toch veel beter dan al die blaadjes van 1 centiem die niets bevatten dan het verhaal van ongelukken, moor-

den, euvelheden van alle soort, welke wij in onzen jongen tijd nooit gehoord hadden, en die veel kwaad doen onder het volk, met de slechtste en vuilste zaken in al hunne bijzonderheden aan hunne lezers op te disschen. — Katholieken moesten die bladen verwerpen; want kinderen lezen ze...

Jan. — A propos, baas, de herbergen sluiten niet meer om halfeen.

Dictus. — Het spijt mij. Die den geheelen dag werkt gelijk ik, is blij ten 12 ure in t bed te zijn.

Nol. — En die ten twaalf ure niet genoeg heeft, krijgt niet genoeg.

Dictus. — En het verteer dat er dan gemaakt wordt is klein, en dus de winst ook.

Jan. — Trien zoude niet kunnen slapen, indien ik ten negen ure niet thuis ware.

Nol. — Twaalf ure is een schoon uur voor herbergiers en drinkers.

Dictus. — Ik ben herbergier, en zeg dat ook.

Brief uit Gelinden.

Proficiat! *De Tram* schijnt besloten den stier met de horens te vatten en de belangen van boer en werkmans voor goed in handen te nemen. Zoo moet het zijn: niet langer meer gearzeld en gedraald! Het oogeblik is gewichtig: eerder dan men meent dreigt zich het volk in de handen van het socialisme te werpen, indien wij, christene volksgelinden, niet vastberaden en onverschrokken als zijne verdedigers optreden. Wie niet vrijwillig de oogen sluit voor hetgeen rondom hem gebeurt, zal dan ook *De Tram* op den ingeslagen weg volgen en ondersteunen, want men zegge wat men wil, de toekomst is aan de christene volksgelinde partij!

Ik wensch dus de mannen van *De Tram* moed en volharding, en, niet twijfelende of de kolommen van hun blad zullen ook steeds voor de boeren openstaan, veroorloof ik mij voor vandaag eenige woorden in t midden te brengen over een punt dat, zonder eene panacea te zijn, volgens mij, toch van groot belang is om den landbouw ter hulp te komen: ik bedoel de invoerrechten op de vreemde granen.

t Is niet voldoende in zake van landbouw eens en altijd tegen den ouden slenter uit te varen en de nieuwere werkwijzen aan te preeken; t is niet voldoende het kweken van nijverheidsplanten of zelfs van legumens voor de markt van... Londen als uiterst winstgevend voor te spiegelen.

Eene zaak is zeker: de boer moet granen zaaien en t is niet ernstig te beweren, dat hij daar moet of zelfs kan van afzien. Nu, indien de graanteelt noodzakelijk is, dan mag de boer ook niet blootgesteld zijn er, bij al zijnen arbeid, nog geld in te schieten, in plaats van er iets mee te verdienen. Dit is nochtans vandaag het geval. Onder den invloed der vreemde concurrentie hebben de prijzen der granen in den laatsten tijd niet opgehouden te dalen, en de tegenwoordige prijzen der hoofdvoortbrengselen van den landbouw zouden ons, tot over eenige jaren nog, onmogelijk, ongelooftelijk geschenen hebben.

Sedert 1860 is de prijs der tarwe per 100 kilo's van 31 op 12 frank gevallen!

Ziehier overigens, voor wat den prijs der tarwe in ons land betreft, eene tabel, die de tegenstrevers der inkomrechten zou moeten doen nadenken:

In 1860	31,15 fr. de 100 kilos.
In 1870	29,34 "
In 1880	28,56 "
In 1890	19,74 "
In 1892	16,75 "
In December 1893	14,54 "
In Januari 1894	14,00 "
In Februari "	13,80 "
In Maart "	13,65 "
In April "	13,32 "
In Mei "	13,00 "
In Juni "	13,48 "
In Juli "	12,89 "
Vandaag	12,50 "

Is dit niet bedroevend? En niets zegt ons, dat die ontzettende daling der prijzen hier zal ophouden; alles doet eerder het tegenovergestelde voorzien. Niet alleen wordt, indersdaad, de graanopbrengst van dag tot dag grooter, maar in de landen, wier voortbrengselen onze markten innemen, dreigen de groote uitbreiding en vergemakkelijking der vervoermiddelen evenals de invoering en verbetering der landbouwmachines de prijzen nog te doen dalen.

Wij kunnen er ons dus aan verwachten, dat de vreemde concurrentie onze markten langsom meer zal bederven.

Is het dan niet meer dan tijd dat er invoerrechten op de vreemde granen worden geheven?

Frankrijk is ons hierin voorgegaan en t is bij middel van inkomrechten, dat onze zuiderburen erin gelukt zijn de prijzen hunner granen op eene hoogte te houden, die wij sinds lang niet meer kennen.

Ziehier, maand voor maand, de bevredigende prijzen waaraan de tarwe op de Fransche markt verkocht werd, terwijl ze te onzent half voor niets werd... weggegeven:

In December 1891	26,60 fr. de 100 kilo's.
" 1892	21,00 "
" 1893	20,50 "
In Januari 1894	20,40 "

In Februari	21,35 fr. de 100 kilos.
In Maart	20,30
In April	20,25
In Mei	20,30
In Juni	18,30
In Juli	18,60
En vandaag	18,65

Wat zeggen de voorstanders van den vrijhandel daarvan? en zij, die beweren, dat de invoerrechten hongersnood zouden veroorzaken? Verre van te moeten hongersnood lijden, kunnen de werklieden in Frankrijk ten minste zoo goed leven als die in België, ofschoon de tarwe er een derde duurder is dan hier. De waarheid is, dat de werkman er niet slecht zou bij varen als men den landbouw, zelfs bij middel van invoerrechten, ter hulp kwam.

Al de belangen der samenleving zijn innig verbonden, en 't is van de voorwaarden waarin de boer leeft dat de algemeene toestand grootendeels afhangt. De handel is de eerste om profijt te trekken uit den welstand der buitenbevolking; de voorspoed van den handel doet de nijverheid bloeien, brengt werk op den winkel...

Men zou eindelijk dienen te begrijpen dat de landbouw niet zal ten onder gaan, zonder handel en nijverheid, waarvan de werkman leeft, mede te sleepen in zijn val.

QUINTINUS.

Lichtstralen.

De Patriote verhaalt een feit dat wellicht vele misleiden klaar zal doen zien in het spel der socialistien.

Aan eene arme weduwe, Mad. Van Vuyst-Winkel, die haren man te Charleroi bij eene instorting had verloren, was door de rechtbank eene schadevergoeding van 7.139-76 fr. toegekend. Met dat klein kapitaalje kon zij zich door de wereld helpen, maar ze moest eerst haren advocaat betalen. Die advocaat is niemand anders dan citoyen Destrée, socialistische volksvertegenwoordiger van Charleroi.

Voor zijne bemoeiingen heeft hij de bagatel gevraagd van 3.525-50 frank, zoodat de arme weduwe maar 1600 fr. zou overhouden. — Stichtend, niet waar, van wege een vriend du pau' peup?

Naar men verzekert, wordt in 't Ministerie van Rechtswezen een wetsontwerp gereed gemaakt, waarbij het huis en het stuk land, welke den landbouwer onmisbaar zijn, onvervreemdbaar en onaanstaanbaar worden verklaard. Men zou ook een ontwerp voorbereiden tot beperking der werkuren.

Men schrijft uit Luik, 3 Januari, aan den *Courrier de Bruvelles*:

Er wordt op het Paleis van Justitie van niets anders gesproken dan van een afschuwelijk schandaal, waarin een der voornaamste socialistien van Luik zou betrokken zijn. Er is sprake van eene zaak van verderving van jonge meisjes van min dan 15 jaren oud. De bijzonderste plichtige (eene vrouw) zit in de gevangenis.

Deze droevige zaak zal de socialistische zedeleer in haar waar daglicht stellen.

De Heer Ansele zal er inlichtingen genoeg in vinden om zijne stelling over de manier waarop de werkersklas wordt verdorven, te ontwikkelen.

Enige dagbladen — zegt de *Patriote* — deelen onnauwkeurige bijzonderheden mede aangaande de kieswet voor de gemeente. De waarheid is dat het Ministerie nog geen ontwerp heeft vastgesteld.

Verscheidene stelsels worden vooruitgezet: 1) stelsel der klassen, volgens hetwelk zouden gekozen worden 1/3 der raadsleden door de kiezers met 1 stem; 1/3 door de kiezers met 2 stemmen en 1/3 door de kiezers met 3 stemmen; 2) stelsel waarbij de kiezers ingelijks in drie klassen verdeeld worden, te weten: a) deze die niets betalen; b) deze die weinig betalen, en c) deze die veel betalen; 3) stelsel waarbij het kiezerskorps voor de gemeente hetzelfde zou zijn als dat voor den Senaat.

Op één punt schijnt de Regeering eene beslissing genomen te hebben: de ouderdom van 30 jaren zal vereischt worden, als eerste voorwaarde van het steinrecht. Voor het overige is nog niets beslist.

De Regeering heeft verscheidene invloedrijke leden der rechterzij bijeengeroepen om ze over dit vraagstuk te raadplegen.

Een socialistienblad van Luik legt, als volgt, den oorsprong uit van het huisgezin:

Zoodra er, in den eenen of anderen hoek van een bosch, een vader, eene moeder en een kind waren, van dit ras van groote ontlaarde apen, waartoe wij de eer hebben te behooren, bestond er een huisgezin.

Onze oude voorvader, gorilla, mandrilla of chimpanzé, had het gevormd, met de aapin, die onze eerste grootmoeder was. Hij had het gevormd, dit oorspronkelijk huisgezin, doch niet met opzet, maar zonder het zelf te weten.

Ziedaar de krapuleuze leerlingen, welke onder het volk en de burgerij verspreid worden door de mannen, die beweren ons land « herop te beuren » en « de clericale slechte zeden uit te roeien! »

Volgens een inwoner van Cairo, die zijne bevinding in een wetenschappelijk tijdschrift,

de *Cosmos*, heeft medegedeeld, zou niemand lust hebben biljart te spelen, als hij wist wat een biljartbal kost. Een olifantstand geeft twee of drie ballen. Het ivoor komt uit het binnenland van Afrika; de karavaan, die het daar haalt, heeft gemiddeld 160 dooden ten gevolge van moord of gevecht, 30 van ziekte of vermoeienis, 20 van de jacht op olifanten. Hierbij moeten gevoegd worden de diefstallen, het verraad, de dronkenschap en wreedheid. Iedere biljartbal vertegenwoordigt ten minste een moord of eene andere daad van wreedheid.

Stads- en Provincienieuws.

In ons volgend nummer beginnen wij het beroemd feuilleton, dat wij verleden week het genoegen hadden te kunnen aankondigen.

Het is getiteld **DE ZOT**.

Dit boeiend werk, wellicht door velen onzer lezers gekend, zal gewis bij deze laatste het gunstigste onthaal genieten, en door iedereen met de meeste belangstelling gelezen worden.

Deze week hebben wij in onze stad twee onvoorziene sterfgevallen te betreuren.

De echtgenoot Dehairs-Lampert, vroedvrouw, is verleden Zondag avond gaan slapen om niet meer op te staan. Zij is in den nacht op haar bed gestorven, hetgeen haar man eerst bemerkte toen hij Maandag-morgen ontwaakte.

In den nacht van Dinsdag tot Woensdag is M. Alfred Ter Bruggen insgelijks, door eene geraaktheid getroffen, schielijk overleden.

M. Ter Bruggen, geboortig van Antwerpen, was als handelaar zeer gekend in onze stad; hij maakte deel van alle katholieke Vereenigingen.

Een leekebroeder van ons klooster der Minderbroeders heeft gisteren ongelukkiglijk een been gebroken met in de nabijheid van Nieuwenhoven op de glibberige sneeuwbaan uit te glijden. Hij werd met eene koets van het kasteel naar huis gevoerd.

De vrederechter des kantons Sint-Truiden heeft Donderdag uitspraak gedaan in de zaak der overtreders van het reglement over het sluiten der herbergen. De zestig aangeklaagden zijn vrijgesproken.

Er is Donderdag nacht, in verschillende herbergen der stad, daarop eens lustig gepompt geworden. Of de vrouwtje hierover ook geest hebben, dat valt te betwijfelen.

Dezen morgen, op de botermarkt, heeft men alweer eene pachteres haren geldbengel, inhoudende 35 fr., ontfutseld. De politie deed dadelijk vluchtige opsporingen, maar vruchteloos; dat dievenvolk weet zich uit de voeten te maken als het tijd is.

TE LOON. — Eene goede tijding voor de maatschappelijke werken onzer provincie. Wij vernemen uit gausch goede bron, dat er binnen kort voor geheel het kanton Loon eene Maatschappij van Werkmanswoningen zal tot stand komen, op denzelfden voet als die welke in Februari 11. te Sint-Truiden is gesticht geworden. De Tram juicht dien nieuwen maatschappelijken vooruitgang met beide handen toe.

Aan dit Werk kan geene uitbreiding genoeg gegeven worden. Op den tijd van 15, 20 of 25 jaar maakt het van den werkman eenen eigenaar, terwijl het hem op het leven verzekert; dit alles mits eene jaarlijksche som door hem te storten, welke zooveel niet bedraagt als den jaarlijkschen huurprijs dien hij thans betaalt. Bij deze gelegenheid zal De Tram, meenen wij, goed doen, met de proef op de som, al de stoffelijke voordeelen opnieuw aan te halen, van het Werk der Werkmanswoningen. Wij zullen er in onze volgende nummers artikels over schrijven, waarvan wij de lezing aanbevelen zowel aan onze vrienden de werklieden als aan degenen die belang stellen in het welzijn der arbeidende klasse.

UIT BORG-LOON.

Onze straten zijn sedert eenige dagen aan Zwitsersche ijsbergen gelijk, tot groot vermaak en vreugde onzer jeugd, maar ook tot groot misnoegen onzer brave burgers; want hoewel zij zich de vermaken hummer jonge jaren herinneren, vinden zij het echter niet weinig onaangenaam en gevaarlijk over deze glibberige straten te moeten wandelen.

Verleden Zondag ontstond er een begin van brand bij de weduwe Huyweghen, in de Korte Straat. Dank aan de menschlievende medewerking der geburen, heeft men groote ongelukken en schade kunnen voorkomen. Naar het schijnt, zou een balk in de schouw vuur gevat hebben.

Verleden Maandag morgen bestatigde onze politie dat er des nachts eene ruit was stuk geslagen van de herberg van M. Lamb. Billen. Of de deugnieten, die deze heldendaad verrichtten, nog loopen, gaan of staan, dit weten wij zoo min als de politie.

Maandag laatstleden heeft het Gerechtshof

van Tongeren een onderzoek te Loon gedaan over eene vechtpartij, waarin Laurens Petry verscheidene messteken bekwaam.

WELLEN. — De 100jarige Diricx, wiens dood men over drie weken aankondigde, is nog altijd kloek en gezond, en hoopt welhaast zijn 101^e verjaring te vieren.

GORS-OP-LEEUW. — Te Gors-op-Leeuw heeft men Zondag morgen den H^r Reynaerts gevonden in het bakhuis, gezelfmoord door een revolvershot.

Over eenige dagen viel M. Reynaerts, de katrolkoord willende op de rechte plaats leggen, in den waterput, en ontquam eene gewisse dood door de hulp der zijnen, gelukkiglijk intijds toegesnel. Hij was van dit koud en onvrijwillig bad hersteld, toen er, naar het schijnt, bij hem eene hersenontroering moet ontstaan zijn, die hem aan dit noodlottig einde bracht.

TONGEREN. — De genaamde Renier Franssen, jonkman, oud 63 jaar, in dienst bij den Heer A. Ory, Leopoldslaan, was Dinsdag bezigt met het eten voor de beesten gereed te maken, toen hij door eene hartaderbreuk getroffen werd, en met het hoofd op de gloeiende kachel viel. De dood was oogenblikkelijk. De Heeren dokters Delvoie en Teuwen hebben de lijkschouwing gedaan.

ALKEN. — Men meldt ons uit Alken de schielijke dood van den statieverste der gemeente, vroeger beambte te Velm, waar hij evenals te Alken de beste nagedachtenis achterlaat om zijne dienstwilligheid en zijnen minzamen omgang.

LOOZEN. — Een beklagenswaardig ongeval is verleden week in deze gemeente gebeurd. Vanouds is het er de gewoonte van geweerschoten te lossen ter gelegenheid van huwelijken die plaats hebben. De genaamde W. V. dit gebruik navolgende, heeft er eenen vinger van zijne rechterhand aan gelaten.

VUCHT. — Het 2jarig zoonje van M. Jan Claessens-Lenssens, was bij zijn grootvader M. de schepen Lenssens, waar het kind ongelukkiglijk met het aangezicht op de brandende kachel viel.

Niettegenstaande de spoedige hulp, had het zoo erge brandwonden bekomen dat zijn gezichtje onkennelijk is.

LANAEKEN. — Wij vernemen dat de Heer dokter Cuypers met bijval het serum heeft toegepast op een kind van 7 jaar, dat gevaarlijk van de kroep aangetast was. Het kind is gered, terwijl zijn broertje, op wien het serum niet is toegepast geworden, aan de ziekte bezweken is.

BINNENLAND.

Drama in eene zolderkamer. — M. P..., gewezen politie-officier te Brussel, had over eenige maanden den dienst verlaten en nog geene broodwinning gevonden. Hij leefde met zijne vrouw en vier kinderen op een ellendig zolderkamerke der Magazijnstraat.

Dinsdag avond werd de aandacht der geburen gaande gemaakt door het klagen en weenen der kinderen, die in de kamer waren opgesloten.

Ongetwijfeld waren de ouders afwezig. Een smid werd geroepen en men kreeg een erbarmelijk toneel te aanschouwen. De kinderen zaten, weenend van koude en honger, dicht bij elkaar gekropen. Zij hadden in twee dagen niet gegeten en hunne ouders waren heengegaan, zegden zij, zonder dat men wist waar.

De politie heeft de arme kleinen naar een gesticht gebracht.

OOSTENDE, 10 Jan. — Nieuwsoortige dieven hebben in de statie dezer stad van zich doen spreken; zij hebben van een 20tal wagons al het koperwerk gestolen.

— *Slimme dief*. — Van een grappigen dief wordt uit Weenen gemeld: Een nog jeugdig persoon kwam al klagende aan een vischhandelaarster vragen, hem een klein vischje in den nek te steken, wat een goed middel was tegen de borstziekte, waaraan hij leed. Het speet hem, dat hij de goede vrouw voor haren liefdedienst niet zou kunnen bedanken, want het vischje had alleen dan eene goede uitwerking wanneer hij er onmiddellijk hard mee ging loopen. De vischvrouw was overtuigd een goed werk te doen met dit verzoek toe te staan. De borslijder boog zich, en de juffrouw stak een vischje in 's mans nek. « Zoo is 't goed, » zei de zieke, « het moet tusschen den hemsdraag gestoken worden. Al is het wat koud, dat hindert niet. » Alzoo gebeurde het, en de borslijder zet het op een loopen, alsof hij longen van staal had. De juffrouw was eerst wel wat verbaasd, maar vond het geval zoo erg vreemd niet meer, toen zij bemerkte, dat haar geldzakje in haar schort geheel ledig was. Toen de arme vrouw de noodlottige gebeurtenis aan hare markt-ambtsters vertelde, werd zij nog bovendien voor « wonderdokteres » uitgemaakt!

Omkooprij. — Boerin (aan het winket). Een kaartje van derde klas, Menheer.

Bediende. Aan dezen trein is er geene derde klas.

— Niet? Ik kan toch door zulk slecht weer niet te voet gaan, Menheer.

— Welnu, neem er een van tweede klas.

— Toe, Menheer, geef er maar een van derde klas; als we 't varken slachten zal ik het wel goedmaken.

Voorzichtig met de wapens!

Dezer dagen is een droevig ongeval gebeurd in de kleine stad Hoei. Een geachte wapenhandelaar M. M. toonde aan een zijner klanten hoe men eene karabijn moest laden. Hij had eene kardoes zonder lood in den loop gestoken, en terwijl hij hem wees hoe men er deze moest uittrekken, sloeg eensklaps de veerdrukker neer, het schot ging af, en een andere klant, die uit nieuwsgierigheid de uitlegging met aandacht volgde, viel uitgestrekt op den vloer neder. Een kogel of loodkorrel, onwetens in den loop gebleven, had den hem aan de loos getroffen. Zijn toestand is erg en boezemt ernstige vrees in.

De ontroering is groot. Het slachtoffer is de zoon van den burgemeester eener naburige gemeente. De gansche stad is er van vol. Men zal het nooit genoeg kunnen herhalen: Voorzichtig met de wapens!

Nog de Zaak-Joniaux.

Flauwe grap. — Waar menschen zich mede vermaken!

Gisteren morgen kwam een buitenmensdhdellen aan de celgevangenis.

De portier deed open en vroeg haar: — Wat komt gij doen?

— Ik heb mijne boter te verkoopen.

— Ja, maar hier toch niet.

— Ja, zeker, ik ben op de Meir in een rijk huis geweest, en z'hebben mij gezegd naar hier te komen, om te Mad. Joniaux aan te bieden. Vraag haar eens of zij ze niet gebruiken kan?

— Kom binnen eene maand terug, vriend, salut!

Burgerlijke stand der stad Sint-Truiden

Aangiften van den 5 tot den 11 Januari 1895.

GEBOORTEN

Mannelijk : 2. — Vrouwelijk : 3.

HUWELIJKEN

Germeys, Leonardus, met Stiers, Catharina.

OVERLIJDENS

Budenaers, Maria-Ida, oud 73 jaren, wed. van Corvers, Karel. — Vanheer, Anna-Maria, oud 45 jaren, wed. van Muls, Albertus, echtg. van Timmermans, Gustaaf. — Lampert, Maria, oud 29 jaren, echtg. van Dehairs, Joseph. — Ter Bruggen, Alfred, oud 41 jaren, echtgen. van Salembier, Silvia.

Kinderen onder de 7 jaar, 1.

MARKTPRIJZEN.

ST-TRUIDEN, 12 Jan. — Tarwe de 100 kilo's 12,50 fr. Koren de 100 kil. 11,50 fr. Haver de 100 kil. 12,75 fr. Garst de 100 kil. 15,00 fr. Aardappelen de 100 kil. 8,50 fr. Boter, de kilo 2,50 fr.

Op de markt van Zaterdag, 12 Januari, waren te koop gesteld: Koeien 49; Vaarzen 19; Osssen 13.

Burgerlijke stand der stad Borg-Loon.

Aangiften van den 3 tot den 11 Januari 1895.

GEBOORTEN

Mannelijk : 0. — Vrouwelijk : 1.

OVERLIJDENS

Kinderen onder de 5 jaar, 3.

Men vraagt als APOTHEKERSGAST

eenen jongeling van onberispelijk gedrag, in Vlaamsche en Fransche talen ervaren, en reeds eenige kennissen in het vak bezittende.

Aanvragen bij **HUB. VAN HOREN**.

Studie van Mr COEMANS, Notaris te Sint-Truiden.

Verkoop van een Huisgoed te Sint-Truiden.

Maandag, 14 Januari 1895, om 2 ure na middag, ter herberge van Louis Beckers-Janssens, aan Brusthempoort, te Sint-Truiden, zal Theod. Gielen, dezer stad, publiek en ten meestbiedend door het ministerie van den Notaris COEMANS verkoopen:

Een Huisgoed, begrijpende vier woningen met opene plaats, samen groot eene are 62 centiaren, gestaan en gelegen te Sint-Truiden, sectie H, numm. 844, 845A, 846A en 846B van het kadaster, pal. de Heeren Belet-Rouby, Bruyninx-Van Dinter en Denvoz-Smets, de Sluisbergstraat en de Vezet.

Aan te slaan den 15 Maart 1895.

Verkoop van eene Weide en Boomen te Gelinden.

Dinsdag, 15 Januari 1895, om 10 ure voormiddag, ter herberge van Mad. de wed. Peetermans, in 't dorp, te Gelinden, zullen de erfgenamen van wijlen Maria Libens, van Marlinne, publiek en ten meestbiedend door het ministerie van den Notaris COEMANS verkoopen:

Eene Weide, groot 24 aren 40 cent. (5-10 1/2), gelegen te Gelinden, in het Polkaershof, sectie B, nummer 460, reengnoten den Heer Moreau, Jan Smisdom, de kinderen Stevens en Charles Haubrechts.

6 Esschen, een Noteboom, een Canada en 8

Trunkessen, staande te wassen in deze weide. De liefhebbers zijn verzocht de boomen vóór den verkoop te gaan bezichtigen. De koopers derzelve zullen eenen solvablen borg moeten stellen.

Verkoop van Goederen,

DEN TIMMER EENER SCHUUR EN BOOMEN te Gelinden.

Dinsdag, 15 Januari 1895, om 10 ure voor middag, ter herberge van Mad. de wed. Petermans, in het Dorp, te Gelinden, zullen de Notarissen VANHAM en COEMANS van Sint-Truiden openbaar en ten meestbiedend verkoopen, ten verzoeken van:

De eigenamen van wijlen Jan Smisdom van Gelinden:

Gemeente Gelinden.

1. Boomgaard, groot 25 aren 98 cent. (5-19)

in het Polkaershof, sectie B, nummer 461, palende Reniers-Tachelet, de representanten Maria Libens met voormelden boomgaard en de kinderen Stevens.

2. Bouwland en Tuin, samen groot 25 aren (5-14 1/2) te Egooven, sectie B, nummers 430, 431A en 432A, reende de straat, Jan Libens, Joseph Vroonen en Joseph Onckelinx.

3. Bouwland, groot 16 aren 40 cent. (3-15) in het Meultje, sectie B, nummer 174, palende Mad. de wed. Muls-Vroonen, Jan Vanstapel-Swennen, Robert Vangrootloon, het Bureel van Weldadigheid van Gelinden en de Kerkfabriek van Gelinden.

4. Bouwland, groot 12 aren 95 cent. (2-19 1/2) in het Meultje, sectie B, nummer 179, reengenenot het Gasthuis van Hasselt, Joseph Vroonen en Louis Hayen.

5. Hooiland, groot 8 aren 70 centiaren (2-) ter plaafse Overbroekhemde, sectie A, nummer 165B, palende Louis Smisdom, Charles Thewiss en Joseph Vroonen.

Gemeente Engelshoven.

6. Bouwland, groot 9 aren (2-81) ter plaatse Kleiberg, sectie B, nummer 505, reengenenot Gehonnay-Vanstapel, het Gasthuis van Sint-Truiden en den heer Notaris Van Ham.

Gemeente Marlinne.

7. Bouwland, groot 12 aren 30 cent. (2-16 1/2) in het Egoovenveld, sectie A, nummer 207 reende den weg van Egooven naar Marlinne, Jos. Dawans, en den heer Notaris Sproelants.

8. Den Timmer eener Schuur, staande op het goed nummer 2, om afgebroken te worden.

9. Een Eik, een Canada en een Kerseboom, staande te wassen in den boomgaard num. 1.

10. Zes Eschen, een Elm en drie Elseboomen, wassende op het Hooiland nummer 5.

De liefhebbers zijn verzocht den Timmer en de Boomen vóór den verkoop te gaan bezichtigen. De koopers derzelve zullen eenen solvablen borg moeten stellen.

Verkoop van Schoone Canadaboomen

te Kelsbeek-Sint-Truiden

Donderdag, 17 Januari 1895, om 10 ure voor middag, zal de Heer Alfred Van den Berck, Gemeenteraadslid te Sint-Truiden, ter plaatse publiek, ten meestbiedend en op krediet door den Notaris COEMANS verkoopen:

63 Schoone Canadaboomen, dienstig tot alle alle gerief, staande te wassen in zijne weide, gelegen te Kelsbeek, onder Sint-Truiden, achter de woning van Vanmuysen, nabij den Diesterschen steenweg.

Iedere koper, zonder onderscheid, zal een solvablen borg moeten stellen.

Verkoop van een Huisgoed

gelegen te Zepperen

Zaterdag, 19 Januari 1895, om 10 ure voor middag, ten koffiehuis van Pieter Schlusmans, te Schurhoven (St-Truiden), zullen Hubert Lennen en de representanten Elisabeth Leunen, van Zepperen, publiek en ten meestbiedend, door het ministerie van den Notaris COEMANS verkoopen:

Huis met aanhang, samen groot 6 aren 70 centiaren, gestaan en gel. te Zepperen, op 't Eygen, sectie A, nummers 295, 296A en 297A van 't kadaster, palende Jan Vanmal, de Startelstraat, de Stippelstraat en Martinus Otten.

TE KOOP

een groot RENTENIERSHUIS met uitgestrekte Hof, beplant met fruitboomen, gelegen in 't midden der stad.

Groot gemak voor de betaling.

Zieh te bevragen ter studie van den Notaris COEMANS.

TE KOOP

een HUIS met Tuin en Bouwland, groot 35 aren 5 centiaren (8 roeden), gestaan te Zepperen, ter plaatse Bollegat, palende Lambert Billen, Jammaers, de straat en de Beek.

Zieh te vervoegen ter studie van den Notaris COEMANS.

Studie van Mr NAGELS, Notaris te Sint-Truiden.

Verkoop van BOOMEN

te Kerkom.

Maandag, 14 Januari 1895, om 10 ure voor middag, zal Hubert Adons, van Kerkom, ter plaatse door den Notaris NAGELS publiek verkoopen:

3 zeer dikke Canadas aan een land, in het Spikboomveld, tegen den weg van Kerkom naar Sint-Truiden.

12 schoone Canadas, 6 dikke Eschen, 2 Olmen en 4 Noteboomen, staande aan zijn huisgoed te Kerkom, op den Dries, alwaar men zal beginnen.

AAN ALLERHANDE

beambten, handelaars, eigenaars, enz.

ALLE KAPITALEN

TE BEKOMEN

te beginnen van 2000 frank, hoe groot zij dan ook wezen, mits onderpand, terug te geven op 5, 10, 15, 20 en meer jaren per jaarlijkse aflossingen of annuïteiten als volgt, voor een kapitaal van 100 frank, dus interest ongeveer 3,35 %:

Duur der LEENING.	Jaarlijkse BETALING.	Duur der LEENING.	Jaarlijkse BETALING.
5 jaren	fr. 23,47	13 jaren	fr. 11,02
6 —	26,08	14 —	10,47
7 —	27,07	15 —	10,00
8 —	27,86	16 —	9,50
9 —	28,45	17 —	9,22
10 —	28,93	18 —	8,90
11 —	29,32	19 —	8,62
12 —	29,65	20 —	8,36

NB. Mits de betaling op hooger aangehaalden voet gedurende een zeker getal jaren, zijn kapitaal en interesten afgelost.

Verkrijgbaar voor bijzondere en voor openbare gestichten, obligatiën met premien van fr. 250 en fr. 500, uitkeerbaar bij wijze van loting en andere obligatiën van fr. 100, van 500 en 1000, aflosbaar op vast tijdstip, alle interest opbrengende tegen 4 ten honderd 's jaars.

II. TE BEKOMEN zonder eenigzins waarborg, door alle beambten van Staat, provincie, gemeente, nationale Bank, maatschappijen van ijeren- en spoorwegen, tramways, omnibussen, bureelen van Weldadigheid, burgerlijke Godshuizen, Kerkfabrieken, enz. Alle borgstellingen of cautionnementen (cautionnementen van officieren en gendarmen uitgesloten).

III. Allerhande CONTRACTEN van levensverzekeringen, begiftiging van kinderen en lijfrenten, Maatschappij *The Mutual Life Insurance Company of New-York*, opgericht in 1843, de grootste en rijkste Levensverzekeringmaatschappij van gans de wereld.

Haar waarborgkapitaal bedraagt meer dan 900 miljoen frank.

Als onderlinge maatschappij heeft zij geene actionarissen of aandeelhouders. Alle winsten behoren alsoo van rechtswege aan de verzekerden.

De Maatschappij is onderworpen evenals al de anderen van denzelfden aard, aan het bijzonder en voortdurende toezicht van het Gouvernement van den Staat van New-York. Zij neemt de bevoegdheid aan der tribunaal en gerechtshoven van het rechterlijk arrondissement Brussel, voor de oneenigheden die er zouden kunnen ontstaan nopens hare werkingen in België.

IV. VERZEKERING voor bijzondere, patronen of werklieden tegen alle ongevallen of accidenten.

Verzekering van patronen, als bankiers, nijverars, maatschappij, enz., tegen de ongetrouwheid hunner bedienden.

V. VERZEKERING TEGEN BRAND: De Belgische Maatschappij *De Vereniging der Belgische Eigenaars*, verzekende aan dezelfde voorwaarden als al de andere maatschappijen, bovendien het voordeel opleverende dat hare verzekerden jaarlijks in hare winsten deelen, zonder blootgesteld te zijn in hare mogelijke verliezen te moeten komen, voordeel welk geene andere naalooze Belgische maatschappij geeft.

HOOFDAGENTEN worden gevraagd overal, waar deze laatste nog niet vertegenwoordigd is.

Algemeene Agentschappen te Borgloon: ALPH. MONDUS-PONET, Candidaat-Notaris.

IGN. SCHURMANS-LAMMENS HOEFSMID

heeft de eer het publiek bekend te maken, dat hij zich gevestigd heeft te Sint-Truiden, op den hoek der Stapelstraat en der Manegestraat, n° 9.

Bijzonder gekend als eerste smid der huizen Vanslype en Vanbaelen, beveelt hij zich met vertrouwen aan voor het beslaan van paarden in de hand en anderszins, zoowel te zijner als bij de particulieren, en verder voor al wat de *Hoefsmidderij* betreft.

Bij hem zijn te bekomen *ressorts*, *assen* en alle benodigdheden voor koetsen, karren, wagens, enz.

Verzorgd werk, vaardige bediening, matige prijzen.

TE HUREN

voor Half-Maart aante staande een welgelegen

COMMERCIEHUIS, in de Diestersche straat, bewoond door M. Carlens.

Zieh te bevragen bij Juffr. Louise Joris, zelfde huis, n° 34.

DE NIEUWE LONDON
GREEN
RIS HAAR
RIJS MEER!!!

doet de grize haren binnen enkele dagen verdwijnen, maakt het haar glanzend en zacht, doet het uitvallen en neemt de peletjes van het hoofd weg. Etsicht op den hals. Verkrijgbaar in flesjes van 1 fr. 50 en 2 fr. 50.

ENGELSOHR
Baard-Tinctuur
2 fr. de fles.

DEPOT
bij den Uitgever van dit blad
Jos. Leenen
in de Hamelstraat, 13.

Kluchtige Almanak voor 1895

Ste-LUTGARDIS' DRUKKERIJ

BIJ DEN UITGEVER VAN DIT BLAD

Jos. Leenen, Boekdrukker

HAMELSTRAAT, 13

wordt met veel zorg en spoed, aan de minst mogelijke prijzen, vervaardigd alles wat de Boekdrukkerij betreft, als prachtwerken en andere, boeken, vlugschriften, registers, facturen, circulars, programs, affiches, doodsbriefen en doodsbeeldekens, trouwbrieven, adres- en visietkaarten, enveloppen met firma, enz.

Men spreekt er borg voor de zuiverheid van den tekst, en alle drukwerken worden er, kosteloos en naar ieders wensch, opgesteld of vetaald, volgens het geval.

PAPIER- EN BOEKHANDEL SCHOOL- EN BUREELBEHOEFTE

Paternosters, Medailles, Prenten, Beeldekens, enz.

SCHOONE KERKBOEKEN

in alle banden en van alle prijzen, te beginnen van 25 c.

Sint-Truidense PLAKALMANAK voor 1895. Prijs: 10 c.

EMM. VANSLYPE

GROOTE VERHUISWAGENS

Deze verhuiswagens zijn gemakkelijk en bijzonder geschikt tot het vervoer van Meubelen van allen aard, allerbeste zorgen, inpak gewaarborgd, spoedige en juiste bediening aan gematigde prijzen.

Rijke keus van HUURRIJTUIGEN van allen aard

zeer goed verzorgd en gemakkelijk, allerbest geschikt voor wandelingen, trouw- en doopfeesten, enz. Sierlijke getuigen, flinke paarden en bedreven koetsiers.

Brusthemstraat, 21, te Sint-Truiden

Van... Pool tot Evenaar!...

— Vriend, gij spot, niet waar?

— Spotten, neen 'k en doe,

Tot Londen, ja tot Peking toe.

Leest Pieter, Paulus, Jan,

Leest Jan en alleman

De Sint-Jansbode

Ram, plam, plam,

De Sint-Jansbode en De Tram.

De Sint-Jansbode, Stenaartberg, 1, Sint-Truiden.

De Tram, Hamelstraat, 13.

IN DEN ZALM

H. PEETERS. NEGOCIANT

Ridderstraat, 10, Sint-Truiden

Groote handel in Leuvense Bieren

zoals *wit bier*, *bruin bier*, *Jack-op*, enz.

Spek, Vet en Hespens, — droge en versche Visc, — fijne Mostaard, — alle soorten van droge Vruchten, — Appelcienen en Citroenen, — opgelegde Vruchten, — velelei soorten van Kaas, enz., enz.

Alles in 't groot en in 't klein aan de voordeligste prijzen.

Mart. Vander Eyken-Stevens SLOTTENMAKER

48, Zoutstraat, te St-Truiden, 48

heeft de eer zich in de gunst van 't publiek aan te bevelen voor al wat de *slotenmakerij* betreft.

Alsook en wel bijzonder voor het vervaardigen en vernieuwen van *Bascuils*. Gewaarborgd 2 1/2 jaar.

Hij gelast zich insgelijks met het vlechtten van alle hoegenaamde voorwerpen in ijzeren- en zinkendraad.

Dit alles altijd volgens het verlangen en tot uiterste voldoening van de bestellers, aan buitengewoon matige prijzen.

Men beproeve slechts eens, om zich ten volle te overtuigen.

Goed en goedkoop.

Niemand meer zonder strampfen!

2000 paar echt lederen STRAMPFEN, best en sterk afgewerkt, te beginnen van fr. 3,50, 4,50, enz.

BACHES (Waterdekens voor paarden), zwarte, groene en bruine, gewaarborgd ondoordringbaar en van beste kwaliteit, van af fr. 4,50, 5,50, enz.

Bij EMM. VANSLYPE, Brusthemstraat, 21, Sint-Truiden.

Schoone occasie.

Te koop aan voordeeligen prijs eene groote geriefelijke CUISINIÈRE met étageren en koperen waterbak met kraan, zoo goed als nieuw.

Adres op het bureel van dit blad.

IJZEREN WEG.

Thienen—Sint-Truiden—Tongeren.

Thienen	4,51	6,53	8,26	12,49	2,49	6,21	8,44
Grimde	4,59	7,01		2,57	6,29	8,52	
Opflinter	5,08	7,08		3,04	6,43	8,59	
Neerlinter	5,16	7,16	8,47	1,05	3,14	6,51	9,04
Zout-Leeuw	5,24	7,26	8,55	1,13	3,22	6,54	9,17
St-Truiden	5,37	7,39	9,08	1,25	3,35	7,07	9,30
Ordingen	5,47	7,49	9,18	1,35	3,45	7,20	9,40
Houppertingen	5,55	7,57	9,26	1,42	3,53	7,28	9,48
Loon	6,04	8,06	9,35	1,50	4,02	7,37	9,57
Jesseren	6,13	8,15	9,44	1,59	4,11	7,46	10,06
Piringen	6,18	8,20	9,49	1,64	4,16	7,51	10,11
Tongeren	6,27	8,29	9,58	1,73	4,25	8,00	10,20
Tongeren-Luik	6,31	8,45	12,02	3,55	6,10	8,52	

Tongeren—Sint-Truiden—Thienen.

Tongeren	4,50	7,10	10,47	12,56	2,27	6,39	8,19
Piringen	4,59	7,19	10,56	1,05	2,35	6,48	8,28
Jesseren	5,03	7,23	11,00	1,09	2,39	6,52	8,32
Loon	5,13	7,33	11,10	1,19	2,48	7,02	8,42
Houppertingen	5,21	7,41	11,18	1,27	2,55	7,10	8,50
Ordingen	5,28	7,48	11,25	1,34	3,02	7,17	8,57
St-Truiden	5,38	8,08	11,35	1,44	3,12	7,27	9,07
Zout-Leeuw	5,49	8,19	11,46	1,55	3,21	7,38	9,18
Neerlinter	5,57	8,27	11,54	2,03	3,29	7,52	9,45
Opflinter	6,05	8,35	12,04		3,37	7,57	
Grimde	6,13	8,43	12,12		3,45	8,05	
Thienen	6,20	8,50	12,19	2,24	3,49	8,12	9,45
Thienen-Brussel	6,52	8,82	12,35	1,42	4,23	8,28	9,57
	12,40	2,42	3,50	(expr.)	7,19	8,14	8,59

Hasselt—Sint-Truiden—Landen.

Hasselt vertrek	7,36	10,05	2,25	4,20	7,30
Alken	7,46	10,16	2,35	4,35	7,40
Cortenbosch	7,56	10,27	2,45	4,50	7,50
Sint-Truiden	8,08	11,53	2,56	6,15	8,01
Velm	8,17	12,03	3,05	6,29	8,10
Landen	8,25	12,12	3,14	6,38	8,18
Landen-Luik	8,32	12,38	3,21	4,28	7,20

Landen—Sint-Truiden—Hasselt.

Landen	6,30	8,45	12,50	4,25	7,23
Velm	6,39	8,59	12,59	4,39	7,37
Sint-Truiden	6,49	9,20	1,09	5,55	8,00
Cortenbosch	6,59	9,31	1,19	6,10	8,11
Alken	7,09	9,42	1,29	6,25	8,22
Hasselt aankomst	7,18	9,52	1,38	6,35	8,32
Hasselt-Maastricht	9,16	11,29	3,22	7,22	
Hasselt-Eynhoven	7,45	10,20	3,13	7,39	
Hasselt-Tongeren	5,47	7,57	11,2		